

नलगाड नगरपालिका

दल्ली, जाजरकोट

लैंगिक उत्तरदायी तथा अपाङ्गता समावेशि पञ्च वर्षिय योजना तर्जुमा २०८१।०८२ देखि
२०८५।८६

नगर कार्यपालिकाबाट स्विकृत मिति - २०८१/१२ /२८

प्रमाणीकरण मिति - २०८१/१२/२९

क्र. स	सवाल	समस्या	कारण	असर	समस्या समाधानका लागि चाहिने क्रियाकलाप	बजेट
१	खानेपानी	खानेपानी प्रयाप्त नहुनु र भएका मुहान देखि धारा सम्मको सहि व्यवस्थापन, खानेपानीका संरचनाहरु सबैका लागि पहुच्युक्त नहुनु खानेपानी शुद्ध नहुनु सार्वजनिक धाराहरुमा पालो कुर्न पर्ने पानि ल्याउने जिम्मा महिलाको मात्र हो भनेर सोच्नु	मुहानहरु सुक्दै जानु प्रयाप्त बजेट नहुनु र जनश्रमदान नभै परनिर्भरता बढ्दै जानु, निर्माण भएका निति, नियमहरुको कमजोर कार्यन्वयन स्थानिय स्तरमा कानुनहरु बन्न ढिलाई खानेपानी सुरक्षा योजना नहुनु मर्मत सम्भार कार्यकर्ता नहुनु जनचेतनाको कमि	समग्र मानव विकासमा असर जस्तै सरसफाइ समय खेर जाने विभिन्न किसिमका माहामारीजन्य रोगहरु फैलिनु जस्तै झाडापखाला आँउ टाइफाइड सार्वजनिक धारामा पालो कुर्दा धेरै समय खर्च हुनु र अरु काममा जस्तै (बालबालिकाको शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, सरसफाई, आयआर्जन समयमा खाना नहुनु) असर पुगु यौन्जज्य दुर्व्यवहार हुनु	<ul style="list-style-type: none"> मुहान संरक्षणका लागि बन संरक्षण तथा वृक्षारोपन गर्ने। आहाल पोखरि तालतलैया संरक्षण तथा निर्माण गर्ने खानेपानी व्यवस्थापन सम्बन्धी चेतनामुलक अभियान सञ्चालन गर्ने। पानी शुद्धिकरणका साधन स्रोत र उपायाहरुको बारे प्रचार प्रसार गर्ने प्रयाप्त बजेटको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने। एक घर एक धारा निर्माण गर्ने खानेपानी सुरक्षा योजना नीति बनाउने खानेपानी मर्मत तथा सम्भार गर्न उपभोक्ताले मर्मत सम्भार कोष निर्माण गर्ने विभिन्न प्रकारका जनचेतनामुलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने, महिलाहरुको कार्य-बोझ घटाउन र पुरुषलाई पनि घरायसी काममा सघाउन र पुरातनवादी सोच विचार त्याग्न जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने,। 	८४ करोड
	सरसफाइ तथा स्वच्छता	अव्यवस्थित बसाइ हुनु। सार्वजनिक स्थलहरुमा सार्वजनिक शौचालय तथा सुरक्षित खानेपानीको अभाव सार्वजनिक, ब्यक्तिगत सौचालय ब्यवस्थित नहुनु।	जनचेतनाको कमि फोहोरमैलाको ब्यवस्थापन हुन नसक्नु	परिवारका सदस्यहरु विरामी पर्नु। वातावरण प्रदुषण फैलिएको आर्थिक अभाव हुनु, महिला बालबालिका, अपांग, बिपन्न परिवार तथा जेष्ठ नागरिकमा धेरै प्रभाव हुनु।	<ul style="list-style-type: none"> व्यक्तिगत आनिबानि सुधारका गर्नका लागि जनचेतामुलक कार्यक्रम गर्ने। पशु-चौपायाको लागि छुट्टै गोठ तथा भकारो निर्माण तथा सुधार गर्ने। बिपन्न महिला, दलित, जनजाति, बालबालिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई पहुच्युक्त शौचालयको प्राथमिकता साथ निर्माण गर्ने। ठाउँ ठाउँमा फिल्टरको व्यवस्थापन गर्ने, सुधारिएको चुलोको व्यवस्थापन गर्ने, 	१४ करोड

शेर ब

					<ul style="list-style-type: none"> कुहिने र नकुहिने फोहोरको उचित स्थानको संरचना निर्माण तथा व्यवस्थापन गर्ने ढल विकासबारे पुर्बधार निर्माण तथा व्यवस्थापन गर्ने र आवश्यक अनुसार फोहोर मैला डम्पिङ् साइड निर्माण तथा व्यवस्थापन गर्ने 	
३	नेतृत्व तथा सहभागिता	<p>१ पितृसत्तात्मक सोच, २ घरयासी कामको बोझ, ३ सामाजिक कुरीति कुसंस्कार कायमै रहनु, ४ महिलाहरूमा आत्म विश्वासको कमि</p>	<p>१ पितृसत्तात्मक सोच तथा राजनीतिक संरचनामा परिवर्तन नहुनु। २ बाध्यकारी कानूनको व्यवस्था नहुनु। ३ रुढिग्रस्त समाज र चेतनाको कमी।</p>	<p>१ राज्यले गरेका अन्तराष्ट्रिय प्रतिवद्धताहरू पुरा गर्न कठिनाई। २ गरीबि, छाउपडी, छुवाछुत, जातियविभेद, लैङ्गिक विभेद, अशिक्षा, बालविवाह तथा बहुविवाह अन्त्य नहुनु। ३ समावेशी, पार्दर्शी, समन्यायीक, दिगो र समतामुलक समाजको निर्माण तथा विकास हुन सक्न। ४</p> <p>क्षमता योग्य महिलाहरू पाउन कठिन</p>	<ul style="list-style-type: none"> लैङ्गिक समानता अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशिकिकरण नीति, लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध नीति आदि सबै लक्षित समुहको अर्थपूर्ण सहभागीता सनिश्चित गरी कार्यान्वयन गर्ने। विद्यालय तथा टोल विकास संस्था देखि नै विभिन्न समिति र उपसमितिहरूका महिलाहरूलाई नेतृत्व विकास सम्बन्धि तालिम दिई उनीहरूको क्षमता विकास गर्ने। नगरपालिका अन्तर्गत बन्ने विभिन्न समिति उप समितिमा विभिन्न लक्षित समुहहरूको अनिवार्य प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गर्ने। नगरपालिका द्वारा संचालन गर्ने विभिन्न आय आर्जन क्रियाकलापहरूमा प्राथमिकताका साथ सहभागी गराउने। नगरपालिकाको विभिन्न टोल बस्तीहरूमा हानिकारक अभ्यास, व्यवहार, महिला हिंसा छुवाछुत भेदभाव सामाजिक कुरीती अन्धविश्वास आदि उन्मुलन गर्न नियमित रुपमा अभियान चलाउने। नगरपालिकाको वार्षिक स्वीकृत वार्षिक बजेटमा लैङ्गिक उत्तरदायी बजेटको सिद्धान्त अनुरूप बजेट विनियोजित गर्ने, 	१ करोड
४	महिनावारी व्यवस्थापन	<p>१ परम्परागत तथा रुढिबादी सोच। २ सबै महिला तथा किशोरीहरू सेनटरी प्याडको पहुँच नहुनु। ३ सेनेटरी प्याड प्रयोग पश्चात</p>	<p>१ अशिक्षा तथा जनचेतनाको कमी। २ सेनटरी प्याडको उपयोगिता बारे जनचेतनाको कमी।</p>	<p>१. मनोसामाजिक असर २. किशोरीहरूको पठनपाठनमा अवरोध ३. वातावरणीय प्रदुषण</p>	<ul style="list-style-type: none"> पितृसत्तात्मक, महिला/लैंगिक हिंसा, परम्परागत तथा रुढिबादी सोच हटाउन महिला, सासु-बुहारी, शिक्षक, धर्म-गुरु, धामी-झाक्री, स्थानीय राजनीतिक नेता तथा कार्यकर्ता आदिलाई सचेतनामुलक कार्यक्रमहरू नियमित संचालन गर्ने, 	७ करोड

शेर बहादुर
पञ्च प्रशासकीय

		<p>४ सेनेटरी प्याडको प्रयोग पछि विसर्जनको लागी ठाँउ नहुनु, साबुन पानीको उचित व्यवस्थापन नहुनु र यसबारे जनचेतनाको कमि</p> <p>५ महिनावारी व्यवस्थापन कार्यविधिको नहुनु ।</p>	<p>३ सेनेटरी प्याड प्रयोग पश्चात प्याड विसर्जनका लागी उचित स्थानको व्यवस्था नहुनु</p>	<p>४. स्वास्थ्यमा नकारात्मक असर</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ बास ऐनमा आधारित भएर मर्यादिन महिनावारी व्यवस्थापन कार्यविधि निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने । ■ पालिका स्तरमा मर्यादित महिनावारी व्यवस्थापन सम्बन्धि विभिन्न जनचेतनामुलक कार्यक्रम नियमित रूपमा संचालन गर्ने । ■ सबै महिला तथा किशोरीहरूमा गुणस्तरिय सेनेटरी प्याडको पहुँच सुनिश्चित गर्ने तथा घरेलु प्याड बनाउने तालिम सञ्चालन गर्ने । ■ पालिकाको एथोचित स्थानहरूमा प्याड विर्जनका लागी विभिन्न संरचना निर्माण गर्ने 	

 शेर बहादुर पुन
 पुरु प्रशासकीय अधिकृत

लैंगिक उत्तरदायी तथा अपाङ्गता समावेशी पञ्च वर्षिय योजना तर्जुमा (२०८०/८१ देखी २०८५/०८६)

ख. अपाङ्गता

क्र.सं	क्षेत्र	समस्या	कारण	असर	समाधानको क्रियाकलाप	बजेट
१.	दृष्टि सम्बन्धी	<ul style="list-style-type: none"> सहयोगी नहुनु सहयोगीलाई ज्ञान नभएको दृष्टि समस्या भएकाले काम गर्न सक्छ भन्ने जान नहुनु परम्परावादी सोच पहिचान गर्न ढिलाई पोषणको कमी बसरसफाइमा कमी समान सहभागिता नहुनु सञ्चार सम्बन्धि समस्या पहुँचयुक्त संरचना नहुनु 	<ul style="list-style-type: none"> अरुको सोचमा असक्षम लाग्नु तालिम तथा सचेतना मूलक कार्यक्रम नगर्नु दक्ष जनशक्ति परिचालन नगर्नु जनचेतनाको कमी शिविर संचालन नहुनु/उपचार गर्न चासो नभएको गरिबि अपाङ्ग समन्वयनवय समिति निस्क्रिय हुनु विद्यमान कानून फितलो कार्यान्वयन User Audit गर्ने चलन नहुनु 	<ul style="list-style-type: none"> आर्थिक भार बढ्नु अपहेलना कार्य क्षमतामा हास आउने अवसरहरु बाट बञ्चित हुनु शारीरिक जटिलता बढ्नु विभिन्न किसिमका रोगको संक्रमण हुनु मौलिक अधिकारबाट बञ्चित हुनु 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानिय कानून निति तथा नियामावली, कार्यविधि निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्ने तालिम तथा चेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने जनशक्तिलाई परिचालन गर्नु पाठ्यक्रममा चेतना मुलक शिक्षा सामाग्रि सामेल गराउनु पर्ने शिविरको आयोजना गर्ने, उपचार गर्न परिवारलाई परामर्श दिने रैथाने वालिहरुको प्रयोग र उत्पादनमा प्रोत्साहन गर्ने सरसफाई सम्बन्धि चेतना मुलक कार्य गर्ने अपाङ्ग समन्वयनवय समितिको क्षमता अभिवृद्धि गरि सक्रिय गराउने User Audit लाई अनिवार्य रुपमा कार्यान्वयन गर्दै समावेशी पहुँचयुक्त संरचनाहरु निर्माण गर्ने 	बजेट छैन
२.	सुनाई सम्बन्धी	<ul style="list-style-type: none"> सहयोगी नहुनु सहयोगीलाई ज्ञान नभएको सुनाई समस्या भएकाले काम गर्न सक्छ भन्ने जान नहुनु 	<ul style="list-style-type: none"> कानून निति तथाकार्यविधि नबन्नु दक्ष जनशक्ति परिचालन नगर्नु सरोकारवालालाई जानकारी नहुनु/ज्ञानको अभाव 	<ul style="list-style-type: none"> आर्थिक भार बढ्नु अपहेलना कार्य क्षमतामा हास आउने अवसरहरु बाट बञ्चित हुनु रोजगारीमा अवर नपाउनु 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानिय कानून निति तथा नियामावली, कार्यविधि निर्माण गर्ने तालिम तथा चेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने जनशक्तिलाई परिचालन गर्नु सरोकारवालालासँग अन्तर्क्रियात्मक कार्यक्रम संचालन गर्ने 	

शेर बहादुर

	<ul style="list-style-type: none"> परम्परावादी सोच पहिचान गर्न दिलाई अपहेलना समयमा उपाचार नपाउनु पोषणको कमी सरसफाइमा कमी सञ्चार सम्बन्धि समस्या समान सहभागिता पढ्न नपाउनु साहयक सामाग्रिको समस्या 	<ul style="list-style-type: none"> सामाजिक चेतना कमि हुनु गरिबि चेतनाको अभाव शैक्षिक जनशक्तिको अभाव साङ्केति भाषाको जान नहुनु 	<ul style="list-style-type: none"> सामाजिक कार्यमा सहभागिता नहुनु शारीरिक कमजोरीपन/समस्या बढ्दै जानु विभिन्न किसिमका रोगको संक्रमण हुनु मौलिक अधिकारबाट बञ्चित 	<ul style="list-style-type: none"> मानविय तथा सामाजिक चेतना मुलक कार्य गर्नु मानविय व्यवहार तथा समाजिक व्यवहार परिवर्तन गर्ने विपन्न तथा सिमान्तकृत वर्ग लाई उपाचारका लागि आवश्यक बजेट को व्यवस्था गर्ने रैथाने वालिहरुको प्रयोग र उत्पादनमा प्रोत्साहन गर्ने सरसफाई सम्बन्धि चेताना मुलक कार्य गर्ने विद्यालयका शिक्षकलाई साङ्केति भाषा सम्बन्धि तालिम दिने
हिड्डुल सम्बन्धी	<ul style="list-style-type: none"> सहयोगी नहुनु सहयोगी सामाग्री नहुनु हिड्डुल समस्या भएकाले काम गर्न सक्छ भन्ने जान नहुनु परम्परावादी सोच पहिचान गर्न दिलाई अपहेलना समयमा उपाचार नपाउनु पोषणको कमी सरसफाइमा कमी सहयोगी सामाग्री को कमी भौतिक तथा मानविय संरचनाको अभाव 	<ul style="list-style-type: none"> कानून निती तथा कार्यविधि नबन्नु तालिम तथा सचेतना मूलक कार्यक्रम नगर्नु दक्ष जनशक्ति परिचालन नगर्नु सरोकारवालालाई जानकारी नहुनु/जानको अभाव सामाजिक चेतना कमि हुनु गरिबि चेतनाको अभाव आवश्यक सहयोगी सामाग्री नहुनु पहुँचको कमी विद्यमान कानून फितलो कार्यान्वयन 	<ul style="list-style-type: none"> आर्थिक भार बढ्नु अपहेलना कार्य क्षमतामा हास आउने अवसरहरु बाट बञ्चित हुनु रोजगारीमा अवर नपाउनु सामाजिक कार्यमा सहभागिता नहुनु आर्थिक स्थिति कमजोर हुनु शारीरिक कमजोरीपन/समस्या बढ्दै जानु विभिन्न किसिमका रोगको संक्रमण हुनु अर्थपूर्ण सहभागिता नहुनु 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानिय कानून निती तथा नियामावली, कार्यविधि निर्माण गर्ने तालिम तथा चेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने जनशक्तिलाई परिचालन गर्नु सरोकारवालासँग अन्तर्क्रियात्मक कार्यक्रम संचालन गर्ने मानविय तथा सामाजिक चेतना मुलक कार्य गर्नु मानविय व्यवहार तथा समाजिक व्यवहार परिवर्तन गर्ने विपन्न तथा सिमान्तकृत वर्ग लाई उपाचारका लागि आवश्यक बजेट को व्यवस्था गर्ने रैथाने वालिहरुको प्रयोग र उत्पादनमा प्रोत्साहन गर्ने सरसफाई सम्बन्धि चेताना मुलक कार्य गर्ने विशेष अवसर प्रदान गर्ने

			<ul style="list-style-type: none"> User Audit गर्ने चलन नहुनु 	<ul style="list-style-type: none"> समावेशि सहभागिता को कमि भई अधिकारवाट बञ्चित हुनु 	<ul style="list-style-type: none"> समावेशि भौतिक संरचनाको नितिनिर्माण हुनु पर्ने User Audit लाई अनिवार्य रुपमा कार्यान्वयन गर्दै समावेशि पहुँचयुक्त संरचनाहरु निर्माण गर्ने
४	स्मरण सम्बन्धी	<ul style="list-style-type: none"> सहारा र सहयोगीको आवश्यकता नहुनु सहयोगी सामाग्री नहुनु परम्परावादी सोच पहिचान गर्न ढिलाई अपहेलाना समयमा उपाचार नपाउनु समाजसँग घुलमिल हुन नसक्नु छिटो रिसाउने एकोहोरा हुने पोषणको कमी सरसफाइमा कमी सहयोगी सामाग्री को कमी भौतिक तथा मानविय संरचनाको अभाव निर्णय क्षमतामा ढिलाई 	<ul style="list-style-type: none"> कानून निति तथा कार्यविधि नबन्नु तालिम तथा सचेतना मूलक कार्यक्रम नगर्नु दक्ष जनशक्ति परिचालन नगर्नु सरोकारवालालाई जानकारी नहुनु/ज्ञानको अभाव सामाजिक चेतना कमि हुनु सामाजिक बहिष्करणमा पार्नु अवसरवाट बञ्चित गर्नु गरिबि आवश्यक सहयोगी सामाग्री नहुनु पहुँचको कमी कानून निति कार्यविधि निर्माण नहुनु 	<ul style="list-style-type: none"> आर्थिक भार बढ्नु अपहेलना कार्य क्षमतामा हास आउने अवसरहरु बाट बञ्चित हुनु रोजगारीमा अवर नपाउनु सामाजिक कार्यमा सहभागिता नहुनु आर्थिक स्थिति कमजोर हुनु रोजगारीमा समावेश हुन नसक्नु शारीरिक कमजोरीपन/समस्या बढ्दै जानु विभिन्न किसिमका रोगको संक्रमण हुनु अर्थपूर्ण सहभागिता नहुनु समावेशि सहभागिता नगरी अधिकारवाट बञ्चित हुनु अवसर प्राप्त गर्न नसक्नु 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानिय कानून निति तथा नियामावली, कार्यविधि निर्माण गर्ने तालिम तथा चेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने जनशक्तिलाईपरिचालन गर्नु सरोकारवालासँग अन्तर्क्रियात्मक कार्यक्रम संचालन गर्ने मानविय व्यवहार तथा समाजिक व्यवहार परिवर्तन गर्ने चेतना मुलक कार्य गर्नु विपन्न तथा सिमान्तकृत वर्ग लाई उपाचारका लागि आवश्यक बजेट को व्यवस्था गर्ने सामाजिक क्रियाकलापमा अर्थपूर्ण सहभागिता गराउने रैथाने वालिहरुको प्रयोग र उत्पादनमा प्रोत्साहन गर्ने सरसफाई सम्बन्धि चेताना मुलक कार्य गर्ने सहयोगी सामाग्रीका लागी बजेट को व्यवस्थापन गर्ने समावेशि भौतिक संरचनाको नितिनिर्माण हुनु पर्ने
५		<ul style="list-style-type: none"> सहारा र सहयोगीको नहुनु सहयोगी सामाग्री नहुनु 	<ul style="list-style-type: none"> कानून निति तथा कार्यविधि नबन्नु 	<ul style="list-style-type: none"> आर्थिक भार बढ्नु अपहेलना 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानिय कानून निति तथा नियामावली, कार्यविधि निर्माण गर्ने

श्री...
प्रधानकोष

गर्न नसक्ने सम्बन्धि	<ul style="list-style-type: none"> समस्या भएकाले काम गर्न सक्छ भन्ने ज्ञान नहुनु परम्परावादी सोच पहिचान गर्न ढिलाई अपहेलाना समयमा उपाचार नपाउनु समाजसँग घुलमिल हुन नसक्नु छिटो रिसाउने /एकोहोरा हुने पोषणको कमी सरसफाइमा कमी भावना बुझ्न नसक्नु भौतिक तथा मानविय संरचनाको अभाव निर्णय क्षमता नहुनु 	<ul style="list-style-type: none"> तालिम तथा सचेतना मूलक कार्यक्रम नगर्नु दक्ष जनशक्ति परिचालन नगर्नु सरोकारवालालाई जानकारी नहुनु/ज्ञानको अभाव सामाजिक चेतना कमि हुनु गरिबी तथा दैनिकिमा समस्या सामाजिक बहिष्करणमा पार्नु अवसरवाट बञ्चित गर्नु गरिबि चेतनाको अभाव शारीरिक कमजोरीपना आवश्यक सहयोगी सामाग्री नहुनु पहुँचको कमी कानुन निति कार्यविधी निर्माण नहुनु 	<ul style="list-style-type: none"> कार्य क्षमतामा हास आउने अवसरहरु बाट बञ्चित हुनु रोजगारीमा अवर नपाउनु सामाजिक कार्यमा सहभागिता नहुनु आर्थिक स्थिति कमजोर हुनु आर्थिक कमजोर हुनु रोजगारीमा समावेश हुन नसक्नु शारीरिक कमजोरीपन/समस्या बढ्दै जानु विभिन्न किसिमका रोगको संक्रमण हुनु आर्थिक अवस्था कमजोर हुनु अर्थपूर्ण सहभागिता नहुनु समावेशि सहभागिता को कमि भई अधिकारवाट बञ्चित हुनु अवसर प्राप्त गर्न नसक्नु 	<ul style="list-style-type: none"> तालिम तथा चेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने जनशक्तिलाईपरिचालन गर्नु सरोकारवालासँग अन्तर्क्रियात्मक कार्यक्रम संचालन गर्ने मानविय तथा सामाजिक चेतना मुलक कार्य गर्नु मानविय व्यवहार तथा समाजिक व्यवहार परिवर्तन गर्ने विपन्न तथा सिमान्तकृत वर्ग लाई उपाचारका लागि आवश्यक बजेट को व्यवस्था गर्ने सामाजिक क्रियाकलापमा अर्थपूर्ण सहभागिता गराउने चेतना मुलक कार्यक्रम संचालन गर्ने रैथाने वालिहरुको प्रयोग र उत्पादनमा प्रोत्साहन गर्ने सरसफाई सम्बन्धि चेताना मुलक कार्य गर्ने सहयोगी सामाग्रीका लागी बजेट को व्यवस्थापन गर्ने समावेशि भौतिक संरचनाको नितिनिर्माण हुनु पर्ने
६. भाषा सम्बन्धि	<ul style="list-style-type: none"> सहारा र सहयोगीको आवश्यकता सहयोगी सामाग्री नहुनु समस्या भएकाले काम गर्न सक्छ भन्ने ज्ञान नहुनु परम्परावादी सोच 	<ul style="list-style-type: none"> कानून निति तथा कार्यविधि नबन्नु तालिम तथा सचेतना मूलक कार्यक्रम नगर्नु दक्ष जनशक्ति परिचालन नगर्नु 	<ul style="list-style-type: none"> आर्थिक भार बढ्नु अपहेलना कार्य क्षमतामा हास आउने अवसरहरु बाट बञ्चित हुनु रोजगारीमा अवर नपाउनु 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानिय कानून निति तथा नियामावली, कार्यविधि निर्माण गर्ने तालिम तथा चेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने जनशक्तिलाईपरिचालन गर्नु सरोकारवालासँग अन्तर्क्रियात्मक कार्यक्रम संचालन गर्ने

<ul style="list-style-type: none"> • पहिचान गर्न ढिलाई • अपहेलाना • समयमा उपाचार नपाउनु • समाजसँग घुलमिल हुन नसक्नु • छिटो रिसाउने /एकोहोरा हुने • पोषणको कमी • सरसफाइमा कमी • भावना बुझ्न नसक्नु • निर्णय गर्न नसक्नु • प्रष्ट बुझाई नहुनु • संचार गर्न नसक्नु 	<ul style="list-style-type: none"> • सरोकारवालालाई जानकारी नहुनु/ज्ञानको अभाव • सामाजिक चेतना कमि हुनु • गरिबी • सामाजिक बहिष्करणमा पर्नु • अवसरवाट बञ्चित गर्नु • चेतनाको अभाव • आवश्यक सहयोगी सामाग्री नहुनु • पहुँचको कमी 	<ul style="list-style-type: none"> • सामाजिक कार्यमा सहभागिता नहुनु • आर्थिक स्थिति कमजोर हुनु • रोजगारीमा समावेश हुन नसक्नु • शारीरिक कमजोरीपन/समस्या बढ्दै जानु • विभिन्न किसिमका रोगको संक्रमण हुनु • अर्थपूर्ण सहभागिता नहुनु • समावेशि सहभागिता को कमि भई अधिकारवाट बञ्चित हुनु • अवसर प्राप्त गर्न नसक्नु • विद्यालय शिक्षामा पहुच नहुनु • दैनिक काम काग गर्दा ढिलाई हुनु 	<ul style="list-style-type: none"> • मानविय तथा सामाजिक चेतना मुलक कार्य गर्नु • मानविय व्यवहार तथा समाजिक व्यवहार परिवर्तन गर्ने • विपन्न तथा सिमान्तकृत वर्ग लाई उपाचारका लागि आवश्यक बजेट को व्यवस्था गर्ने • सामाजिक क्रियाकलापमा अर्थपूर्ण सहभागिता गराउने • चेतना मुलक कार्यक्रम संचालन गर्ने • रैथाने वालिहरुको प्रयोग र उत्पादनमा प्रोत्साहन गर्ने • सरसफाई सम्बन्धि चेताना मुलक कार्य गर्ने • सहयोगी सामाग्रीका लागि बजेट को व्यवस्थापन गर्ने • समावेशि भौतिक संरचनाको नितिनिर्माण हुनु पर्ने
--	--	---	---

 शेर बहादुर प
 प्रमुख प्रशासकीय ज